

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV CHEB

Název archivní pomůcky: Sdružení židovské mládeže Techeleth
Lavan Cheb

Časové rozmezí: 1937

Druh archivní pomůcky: inventář

Číslo listu JAF: 1172

Evidenční číslo pomůcky: 1443

Zpracovala: Jitka Mlsová Chmelíková

Místo: SOkA Cheb

Rok: 2005

OBSAH

Úvod	3
I. Vývoj původce fondu.....	3
II. Vývoj a dějiny fondu.....	4
III. Archivní charakteristika fondu.....	4
IV. Stručný rozbor obsahu fondu.....	5
V. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky.....	5
Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha č. 2: Seznam zkratk	6
Inventární seznam	7

ÚVOD

I. Vývoj původce fondu

Fond obsahuje materiály týkající se Sdružení židovské mládeže Techeleth Lavan Cheb. Jednalo se o období skautského hnutí zaměřeného na výchovu dětí. Někdy byli také nazýváni „Modro – bílí“ (Blau-Weiß).

Stanovy chebského svazu byly schváleny Zemským úřadem v Praze v květnu 1937. *„Účelem svazu bylo pěstovat skauting u židovské mládeže, občanské ctnosti a vychovávat nové židovské pokolení – silné a zdravé tělem i duchem.“* Pořádali tábory pro židovské děti, přičemž žádali ŽNO v Chebu o peněžní příspěvky. Řada židovských dětí ve druhé polovině 30. letech 20. století opustila nebo byla nucena opustit německé mládežnické spolky. Jeden z pamětníků pan Abraham Löwy z Chebu odešel v roce 1937 z německého spolku Rote Falken a vstoupil do Techeleth Lavan. Na tuto dobu vzpomíná: *„...Každý pátek jsme měli slavnost a povídali jsme si, potom jsme hráli fotbal na dvoře synagogy. O letních a zimních prázdninách jsme byli v táborech tohoto hnutí.“*¹

Vůdčími osobnostmi a zakladateli chebského svazu byli profesor na gymnáziu dr. Viktor Freud a obchodník Ernst Schick. Velkou roli při založení spolku sehrála také tzv. rada rodičů a přátel, která se podílela na jednání přípravného výboru a generálního shromáždění.

Členové platili členské příspěvky, jejichž výši určovalo generální shromáždění. Zde se také volilo vedení svazu.

První a pravděpodobně i poslední generální shromáždění se konalo 30. září 1937. Předsedou se stal Robert Preuss, zástupcem JUDr. Richard Löwy, jednatelkou Ottilie Zuckermannová, pokladní Hanna Schultzová, přisedícím Ernst Schick, revizory se stali JUDr. Adolf Enzer a Robert Kohn. Spolek neměl bohužel mnoho času ke svému rozvoji. Na podzim roku 1938 byli Židé z Chebu násilně vyhnáni a spolu se zánikem židovského osídlení zanikly i židovské spolky včetně původce fondu.

¹Dopis Abrahama Löwyho ze dne 6. února 1999, Moshaw Moledet, Izrael, archiv autorky.

II. Vývoj a dějiny fondu

Před zpracováním se fond o rozsahu jednoho kartonu nalézal v SOkA Cheb. Celek byl nalezen při zpracování fondu Židovská náboženská obec Cheb (1851) 1862 – 1938 a byl z něj utvořen nový fond. Byl oficiálně převzat 4.10. 2004 pod přírůstkovým číslem 138/2004. Zlomkovité písemnosti nenesou žádnou stopu původního uspořádání.

Jedná se o archiv spolku uložený spolu s jinými písemnostmi v synagoze, která byla centrem společenského a náboženského života místní židovské komunity. Část byla zachráněna za nejasných okolností v listopadu 1938 krátce předtím, než byla synagoga vypálena.

III. Archivní charakteristika fondu

Časové rozpětí fondu je 1937.

Přestože spolek působil v Chebu jen krátce a podstatná část fondu či písemností o původci byla zničena během tzv. Křišťálové noci 10. listopadu 1938, je důležité, že se zachovaly alespoň základní údaje o spolku. Jedná se především o dokumenty vzniklé při založení spolku – stanovy, zápisy z jednání přípravného výboru a generálního shromáždění. Dále rovněž seznam zakládajících členů a část korespondence se sionistickými spolky v Karlových Varech a v Praze. Je důležitým zdrojem doplňujících informací o chebské židovské komunitě.

V průběhu prací na pořádání fondu nebyly žádné písemnosti určeny k vnitřní skartaci.

Při zpracování jsem vycházela ze struktury fondu Židovská náboženská obec Cheb (1851) 1862 – 1938, neboť původce fondu vedli lidé těsně spjatí se ŽNO. Rovněž druh dokumentů odpovídal struktuře zachovaných písemností ŽNO Cheb.

V části Styk se židovskými spolky a organizacemi jsou jednotlivé složky řazeny abecedně podle názvů a v původním jazyce. V případě, že existovala česká varianta názvu spolku, je brána jako hlavní a německý název je uveden v závorce.

Fond obsahuje pouze spisy, které tvoří jednu hlavní část, a jsou dále rozčleněny do 4 podskupin.

Vnitřní struktura fondu: inv. j.

I. Spisový materiál

a) spisy

Statutární záležitosti	1
Organizace činnosti	1 - 5
Evidence členů	6 - 7
Styk se židovskými spolky a organizacemi	8 - 11

Materiály náleží do kategorie II. a jejich fyzický stav je uspokojivý. Nejsou nutné restaurátorské zásahy.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Jazyková charakteristika: Materiály jsou psané převážně německy. V korespondenci se Zemským úřadem v Praze ohledně schválení stanov spolku se objevuje v několika případech čeština. V češtině jsou rovněž stanovy spolku Techeleth Lavan v Opavě.

Možnosti využití fondu: Fond obsahuje materiály využitelné pro zpracování historie židovského obyvatelstva v Chebu a jeho spolkového života.

V. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky

Fond byl uspořádán a pomůcka sestavena Jitkou Mlsovou Chmelíkovou v říjnu roku 2005 ve Státním okresním archivu Cheb.

Cheb, 7. 10. 2005

Jitka Mlsová Chmelíková

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

SOkA Cheb, Sdružení židovské mládeže Techeleth Lavan Cheb, 1937.

SOkA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb, (1793) 1862 – 1938.

SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844 – 1938, inv. č. 525, kart.č. 25 – Verband der jüdischen Skauts Techeleth – Lavan in Eger 1937.

Literatura

Gold, Hugo: Židé a židovské obce v Čechách v minulosti a v přítomnosti, Brno-Praha 1934.

Chmelíková, Jitka: Osudy chebských Židů. Chebští Židé od 2. poloviny 19. století do současnosti, Cheb 2004.

Příloha č. 2: Seznam zkratk

ŽNO – židovská náboženská obec

<u>Inv.č.</u>	<u>Obsah</u>	<u>Čas. rozsah</u>	<u>Ev.j.</u>
---------------	--------------	--------------------	--------------

I. SPISOVÝ MATERIÁL

a) Spisy

Statutární záležitosti

1	Stanovy – korespondence se Zemským úřadem v Praze a Policejním komisařstvím v Chebu, vzory stanov	1937	1
---	---	------	---

Organizace činnosti

2	Pozvánka na jednání přípravného výboru, zápis	1937	1
3	Pozvánky na generální shromáždění, program, koncepty zpráv o činnosti a hospodaření, zápis, seznam členů spolku a členů rady rodičů a přátel	1937	1
4	Oznámení o konání generálního shromáždění Policejnímu komisařství v Chebu, zpráva o výsledcích	1937	1
5	Dopis Ernsta Schicka zvolenému předsedovi R. Preussovi ohledně předání dokumentů týkajících se založení spolku	1937	1

Evidence členů

6	Seznam členů k 1. říjnu 1937	1937	1
7	Souhlas Státního reálného gymnázia v Aši se členstvím Ericha Ternera	1937	1

Styk se židovskými spolky a organizacemi

8	Svaz židovských skautů Techeleth Lavan v Československé republice, Praha – korespondence ohledně založení místní skupiny v Chebu, konzultace		
---	--	--	--

Inv.č.	Obsah	Čas. rozsah	Ev.j.
	znění stanov, podklady k letním táborům	1937	1
9	Techeleth Lavan, Jüdischer Wanderbund Blau-Weiss, Karlovy Vary – korespondence ke stanovám, vzor stanov Techeleth Lavan Opava	1937	1
10	Ústřední výbor sionistický v Československé republice, (Zionistisches Zentralkomitee für die Čechoslovakische Republik), Moravská Ostrava – záležitosti letních táborů	1937	1
11	Vereinigte sozialistisch - zionistische Arbeiterpartei, Praha – zpráva o činnosti	1937	1

Název archivní pomůcky:	Sdružení židovské mládeže Techeleth Lavan Cheb
Časové rozmezí:	1937
Počet evidenčních jednotek:	1
Z toho : kartony	1
Počet inventárních jednotek:	11
Rozsah fondu v bm:	0, 12
Stav ke dni:	7. 10. 2005
Fond zpracovala:	Jitka Mlsová Chmelíková
Pomůcku sestavila:	Jitka Mlsová Chmelíková
Počet stran:	9
Počet výtisků:	5
Pomůcku schválil:	PhDr. Jaromír Boháč ředitel SOkA Cheb dne 7.10. 2005 – č.j. 641/05